

## המחלקה לספרות משווה

מ"מ ד"ר מיכל-בן-חורין	ראש המחלקה:
ר' לפידוס	פרופסור מן המניין:
י' אלקולומברה	פרופסור חבר:
מ' בן-חורין, ש' מועלם	מרצה בכיר:
י' מאשיטי, ע' קופלוביץ-ברייר	מרצה:
www.biu.ac.il/hu/sm	כתובת אתר האינטרנט של המחלקה:
gr.comlit@biu.ac.il	דואר אלקטרוני:
03-5318281	טלפון:
03-5318281	טל' מענה קולי:

### מטרות המחלקה

המחלקה שואפת להדריך את התלמידים ולהקנות להם ידע בעיקר בתחומים הבאים:

- א. גישה היסטורית ביקורתית, בעיקר לסוגות (ז'אנרים), זרמים, אסכולות ויצירות מופת של ספרויות שונות, בתקופת שגשוגן והשפעתן על כונוי התפתחות בספרות העולם. התקופה המודרנית (מן המאה ה-20 עד ימינו) תופסת מקום נכבד בתכנית הלימודים.
- ב. תכנית הלימודים מכבדת רצף היסטורי מיוון העתיקה עד ימינו והסטודנט יהיה חייב לקחת שעורים בכל התקופות. בנוסף תכנית הלימודים חוקרת את הקשרים השוואתיים בין ספרויות ותרבויות מזרח-אסיה ותרבות המערב. ההשוואה בין מזרח למערב איננה נעשית בגישת ההשפעה ההיסטורית, אלא בניסיון לכוון מערכת יחסים בין-תרבותית.
- ג. ספרות משווה מהי:
  - **ביקורת:** בדיקה יסודית של האסכולות השונות בביקורת הן באירופה המערבית (אנגליה, צרפת, איטליה, ספרד וגרמניה) והן בארה"ב וברה"מ לשעבר. הצגת השיטות השונות במחקר, כגון: סטרוקטורליזם, דקונסטרוקציה ותורת ההתקבלות.
  - **בין-תרבותיות:** השוואה בין ספרויות ותרבויות שונות בגישה בין-תרבותית, הן במערב והן ביחס המערב אל המזרח.
  - **בין-תחומיות:** בחינת יחס הדיסציפלינה של מחקר הספרות לדיסציפלינות אחרות, כגון: חקר התרבות, הדת, הפולקלור, הפילוסופיה והפסיכולוגיה.
  - **בין-מדיומיות:** חקר יחסי הספרות למדיומים אחרים של דיון ויצירה: תאטרון, קולנוע, אמנויות. במסגרת זו יינתנו קורסים בתיאטרון במסגרת לימודי דרמה ותיאטרון וכן תיפתח מגמת כתיבה יוצרת (פרוזה/שירה).
  - **הקניית מורשת התרבות הקלאסית העתיקה** (יוון ורומי) ובירור השלכותיה על הספרות המערבית המודרנית.
  - **מזרח ומערב:** בחינת יחסי הגומלין בין הציוויליזציות של אסיה ואירופה.

## דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ט

- **מיתולוגיה השוואתית** תופסת מקום נכבד בתכנית הלימודים של המחלקה.
  - **יהדות בגישה השוואתית:** תכנית הלימודים שלנו עוסקת, בין היתר, בהשפעת הספרות המערבית על הספרות העברית בת-זמננו, וכן בהשפעת המורשת היהודית על ספרות המערב.
  - **מגדר:** במסגרת הקורסים העוסקים בביקורת התרבות משולבים גם קורסים העוסקים בלימודי מגדר, ספרות נשים ותיאוריות פמיניסטיות.
- ד.** הקניית ידע תיאורטי בתורת הספרות ויחסי הגומלין בין ספרות לאמנות וכן תורת האסתטיקה ותולדות הספרות.
- ה.** במסגרת המחלקה ניתן ללמוד לתואר ראשון ראשי (מובנה ושאינו מובנה) או מסלול מורחב ולתעודת הוראה. וכן ללמוד לתארים מתקדמים: תואר שני (אפשרות למסלול מורים וכן מגמת כתיבה יוצרת, או מזרח אסיה) ושלישי.
- ו.** המחלקה ממליצה לתלמידים הרוצים ללמוד לקראת תעודת הוראה, ללמוד ספרות משווה כדו-ראשי מובנה ספרות משווה וספרות עם-ישראל. בשילוב חוגים אלו אין צורך בהשלמת קורסים נוספים בספרות במסגרת תעודת הוראה.
- אפשרות נוספת מומלצת: ספרות משווה ראשי או מורחב לקראת תעודת הוראה וגם כאן אין צורך בהשלמת קורסים מעבר לדרישות הרגילות (ראה פרטים בהמשך).
- ז.** מומלץ להתחיל ללמוד שפה זרה שנייה החל משנה שנייה ללימודי התואר הראשון, כך שהסטודנט יוכל להגיע ללימודי התואר השני כאשר כבר רכש ידע בשפה זרה שנייה, והדבר יקל עליו במחקרו ובכתיבת עבודתו.

## תואר ראשון

### תנאי הקבלה לתואר ראשון:

ניתן לבדוק באתר האוניברסיטה בהערכת סיכויי קבלה על-פי שקלול ציוני בגרות ופסיכומטרי. ממוצע של 95 בבגרות פוטר מפסיכומטרי.

### הדרישות למקצוע דו-ראשי מובנה:

1 ש"ש	תולדות הספרות (חובה לשנה א') - הרצאה	299-01
1 ש"ש	תולדות הספרות (חובה לשנה א') – תרגיל	299-02
2 ש"ש	קורס החיים כסיפור (חובה)	097-01
4 ש"ש	חטיבה ראשונה: התקופה הקלאסית וימה"ב	
3 ש"ש	חטיבה שנייה: רנסאנס ובארוק והמאה ה-18	
4 ש"ש	חטיבה שלישית: המאה ה-19 והמאה ה-20	
4 ש"ש	שני סמינריונים (משנה ב' ומעלה)	
6 ש"ש	שלושה קורסים באסתטיקה וביקורת	
<b>25 ש"ש</b>		<b>סה"כ:</b>

## דרישות המחלקה לשנת הלימודים התשע"ט

המסלול המובנה אפשרי בצירופי המחלקות הבאות:

- ספרות משווה עם ספרות אנגלית
- ספרות משווה עם תרבות צרפת
- ספרות משווה עם פילוסופיה כללית
- ספרות משווה עם לימודים קלאסיים
- ספרות משווה עם היסטוריה כללית
- ספרות משווה עם ערבית
- ספרות משווה עם אמנות יהודית
- ספרות משווה עם מזיקה
- ספרות משווה עם לשון עברית
- ספרות משווה עם ב"א רב תחומי במדעי הרוח - מזרח אסיה

### הדרישות למסלול דו-ראשי שאינו מובנה:

תלמיד שילמד בשני חוגים כל שהם לראשי, ילמד בכל חוג 27 שעות שבועיות. (מלבד יתר החובות הרגילות).

1 ש"ש	תולדות הספרות (חובה לשנה א') - הרצאה	<b>299-01</b>
1 ש"ש	תולדות הספרות (חובה לשנה א') – תרגיל	<b>299-02</b>
2 ש"ש	קורס החיים כסיפור (חובה)	<b>097-01</b>
4 ש"ש	חטיבה ראשונה: התקופה הקלאסית וימה"ב	
3 ש"ש	חטיבה שניה: רנסאנס, בארוק והמאה ה-18	
4 ש"ש	חטיבה שלישית: המאה ה-19 המאה ה-20	
6 ש"ש	קורס אחד באסתטיקה (משנה ב' ומעלה)	
2 ש"ש	קורס בתולדות האמנות או בין-תחומי	
4 ש"ש	סמינריונים	
<b>27 ש"ש</b>	<b>סה"כ:</b>	

**לתלמידים הלומדים ספרות משווה כמקצוע ראשי, או כמקצוע מורחב ומבקשים להכשיר עצמם לקבל תעודה הוראה:**

התלמידים הנ"ל ייקחו בחשבון, בעת עריכת תכנית הלימודים שלהם במחלקה את הסעיפים הבאים:

- א. שלושה קורסים שנתיים (6 ש"ש) בספרות עם ישראל. סטודנט הלומד ספרות משווה כראשי ייחשב לו קורס אחד במסגרת הדרישות הרגילות וסטודנט הלומד ספרות משווה כמורחב, ייחשבו לו שני קורסים במסגרת הדרישות הרגילות. הקורסים הנ"ל יילקחו מוך שלושת התחומים הבאים:
  1. ביאליק וטשרניחובסקי או שירה עברית בין שתי מלחמות עולם
  2. עגנון או הסיפור העברי בתקופת התחיה
  3. שירה צעירה או סיפורת צעירה
- ב. שלושה קורסים מז'אנרים שונים (סיפורת, דרמה ושירה) מתוך רשימת הקורסים המומלצת לתעודת הוראה והמסומנים גם ברשימה הנמסרת ליחידה להכשרת מורים בכל שנה
- ג. שלושה קורסים מתוך הדרישות שהם בעלי סממנים תיאורטיים (ביקורת ואסתטיקה)

**ספרות משווה מורחב**

להלן פירוט הדרישות למסלול ספרות משווה מורחב (ספרות בלבד):

שלושה סמינריונים 6 ש"ש (משנה ב' ומעלה)

קורס של 2 ש"ש תולדות הספרות (חובה לשנה א')

קורס החיים כסיפור 2 ש"ש (חובה)

קורסים של 6 ש"ש באסתטיקה וביקורת\*

קורס של 4 ש"ש בין-תחומי או תולדות האמנות.

קורס של 2 ש"ש פרוזה

קורס של 2 ש"ש שירה

קורס של 2 ש"ש דרמה ותיאטרון

קורס של 2 ש"ש על התקופה הקלאסית

קורס של 2 ש"ש על ימי הביניים

קורסים של 4 ש"ש על הרנסנס והבארוק

קורס של 2 ש"ש על המאה ה-18

קורס של 2 ש"ש על המאה ה-19

קורס של 2 ש"ש על המאה ה-20

3 קורסים של 2 ש"ש לפי בחירתו של הסטודנט

**סה"כ: 46 ש"ש**

**תואר שני**

**דרישות מיוחדות לתואר שני:**

**מסלול א' - עם עבודת גמר:**

**הדרישות:**

6 ש"ש	קורסים בספרות משווה
4 ש"ש	סמינריונים
3 ש"ש	אסתטיקה וביקורת
1 ש"ש	קורס על זרמים ושיטות בביקורת (33-506 או 33-513)
	השתתפות חובה בקולוקוויום המחלקתי (יש להירשם לקורס מס' 33-950)
	הגנה על התיזה (יש להירשם לקוד 33-762 בשנת הלימודים האחרונה)

**סה"כ 14 שעות שנתיות**

**ידיעת שפות:**

נדרשת ידיעת השפה האנגלית ברמה לתואר שני, לפי קריטריונים של הועדה לתואר שני. שפה זרה נוספת ברמה של קריאה והבנת טקסט ספרותי תיידרש רק בהתאם לנושא התיזה ולפי קביעת ראש המחלקה או המנחה.

**עבודת הגמר:**

על התלמיד לכתוב עבודת גמר (תיזה), אחרי קביעת נושא ומדריך בתאום עם ראש המחלקה. יש להתחיל בחיפוש מנחה ונושא במהלך השנה הראשונה ללימודים. לאחר הגשת התיזה ושיפוטה, מתקיימת בחינה להגנה על התיזה.

**מסלול ב' - ללא עבודת גמר**

**הדרישות:**

8 ש"ש	קורסים בספרות משווה
6 ש"ש	סמינריונים
4 ש"ש	קורסים באסתטיקה או בביקורת הספרות
	השתתפות חובה בקולוקוויום המחלקתי (יש להירשם לקורס מס' 33-950)

**סה"כ 18 שעות שבועיות**

**הערה:** כל תלמידי התואר השני והשלישי מתבקשים לראות את ההשתתפות בקולוקוויום ובכנסים המאורגנים על ידי המחלקה כחובה. השתתפות זו היא חלק מן החובות של התארים המתקדמים. שחורים לפי הצורך, אפשר לקבל בשיחה בע"פ, או בשיחה טלפונית במחלקה.

הקולוקוויום מתקיים על פי רוב בימי ג' בין השעות 14-16

**ידיעת שפות:**

שליטה באנגלית ברמת לתואר שני, לפי קריטריונים של הועדה לתואר שני.

**מסלול ב' - למורים בעלי חמש שנות ותק לפחות**

**הדרישות:**

10 ש"ש	קורסים בספרות משווה
4 ש"ש	סמינריונים
4 ש"ש	קורסים באסתטיקה או בביקורת הספרות

השתתפות בקולוקוויום מחלקתי (יש להירשם לקורס 33-950)

**סה"כ 18 שעות שבועיות**

**מסלול ב' - מגמת כתיבה יוצרת**

בימים אלה נדונה האפשרות לפתיחת תואר שני במסלול ללא תיזה במגמת כתיבה יוצרת (לפרטים: במחלקה)

**סה"כ 18 שעות שבועיות**

**תואר שני - לימוד השוואתי של תרבויות וספרויות מזרח אסיה**

התכנית עוסקת בתרבויות וספרויות מזרח אסיה וביחסיהן למסורת המערבית, ובייחוד ליהדות. התכנית מתמקדת בהודו, סין ויפן. קיימים שלושה מסלולים: עם תיזה, ללא תיזה, ומסלול ישיר לתואר שני בשיתוף מסלול אסיה בתכנית ב.א. רב-תחומי (פרטים במחלקה).

**לימוד השוואתי של תרבויות וספרויות מזרח אסיה – עם עבודת גמר**

**הדרישות:**

6 ש"ש	קורסים בספרות משווה
4 ש"ש	סמינריונים
3 ש"ש	חידת היופי (33-352 או 33-210) + זרמים בתיאוריה של הספרות (33-506 או 33-513)
1 ש"ש	קורס על אסתטיקה וביקורת

השתתפות חובה בקולוקוויום המחלקתי (יש להירשם לקורס מס' 33-950)

הגנה על התיזה (יש להירשם לקוד 33-762 בשנת הלימודים האחרונה)

**סה"כ 14 שעות שנתיות**

**לימוד השוואתי של תרבויות וספרויות מזרח אסיה – ללא עבודת גמר**

הדרישות:

קורסים בחירה מתוכם 4 ש"ש במחלקות אחרות	10 ש"ש
סמינריונים	4 ש"ש
קורסים באסתטיקה או בביקורת הספרות	4 ש"ש

השתתפות חובה בקולקוויים המחלקתי (יש להירשם לקורס מס' 33-950)

**סה"כ 18 שעות שנתיות**

**ד ר י ש ו ת כ ל ל י ו ת: ראה תקנון האוניברסיטה לתואר שני.**

**תואר שלישי**

קיימים במחלקה שלושה מסלולים לתואר השלישי: המסלול הרגיל (המיועד למסיימי תואר שני) וכן מסלול משולב עם תואר שני ומסלול ישיר. (לפרטים ראה תקנון בית הספר ללימודים מתקדמים או פנה למזכירות המחלקה).

**דרישות מיוחדות לתואר שלישי:**

- (1) הגשת תכנית מחקר עם סיום שנה ראשונה ללימודים.
- (2) לימודים בתוכנית מיוחדת שתקבע על-ידי ראש המחלקה בהתאם לדרישת הועדה לתואר שלישי המחייבת להשתתף שלוש שנים ראשונות בשני קורסים שנתיים (רצוי סמינריונים) ולקבל ציון עובר ללא חובת עבודות או בחינות.
- (3) השתתפות חובה בכל שנה בקולקוויים המחלקתי (יש להירשם לקורס מס' 33-950). בנוסף להשתתפות בימי העיון ובכנסים של המחלקה.

**ד ר י ש ו ת כ ל ל י ו ת: ראה תקנון בית הספר ללימודים מתקדמים.**